

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 23

15.12.2018 – 31.12.2018

Foreign
Policy
Research
Institute

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Виконання Україною Угоди з ЄС: підсумки 2018 року</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	10
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	10
<i>Росія в черговий раз брутально проігнорувала гарантії надані Україні Будапештським меморандумом показавши всьому світу нікчемність гарантії Договору про нерозповсюдження ядерної зброї для без'ядерних держав.....</i>	<i>10</i>
Двосторонні відносини.....	13
ГРЕЦЯ.....	13
АЛЖИР	13
США	13
ІЗРАЇЛЬ.....	14
МОЛДОВА.....	14
РОСІЯ	15
ПОЛЬЩА	15
ІТАЛІЯ.....	15
УГОРЩИНА.....	16
Опір російській гібридній війні	17
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	17
<i>Росія втратила духовну скрепу свого панування над Україною.....</i>	<i>17</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Виконання Україною Угоди з ЄС: підсумки 2018 року

Європейська комісія опублікувала "Звіт із впровадження асоціації Україною" – документ, що містить оцінку виконання Україною Угоди про асоціацію та наближення українського законодавства до європейських норм. Цей документ не приніс добрих новин: у Брюсселі відзначили, що Україна і досі відстає у виконанні Угоди про асоціацію з Євросоюзом, а впровадження ключових зобов'язань Києва залишається хіба що у планах.

Обидва пункти не стали несподіванкою. Вони багато разів звучали за останній рік, подекуди – і у виступах урядовців. Та звіт ЄС все одно викликав дискусію серед фахівців з євроінтеграції. Частина експертів сприйняла його вкрай песимістично, аж до тверджень про те, що він означає "відмову ЄС від економічної інтеграції України до внутрішнього ринку Євросоюзу". І хоча ця думка може виявитися поспішною, складно заперечити, що Україна справді дає Брюсселю всі підстави для скепсису. Адже серед провалених нами сфер опинилися ті, які формують стрижень Угоди про асоціацію – її торговельну частину, і навіть ті, що проголошувалися пріоритетом. Можливо, єдине, що додає оптимізму щодо просування Києва шляхом євроінтеграції – це те, що ми наразі рухаємося нехай з низькою швидкістю, але **переважно** у правильному напрямку. Та й це за останній рік опинилося під питанням через популістські ініціативи у парламенті, відзначає Брюссель.

Найповніше масштаб європейських претензій розкривається, якщо вивчити опис реформ у окремих секторах – і тих, в яких ЄС констатує "застій", і тих, які наводяться у якості позитивних прикладів. Один з "батьків" нашої Угоди, член української урядової команди на переговорах з ЄС Тарас Качка, який має незаперечний авторитет як експерт щодо норм Асоціації (нині він працює стратегічним радником Міжнародного фонду "Відродження"), на звіт Єврокомісії відреагував жорстко: це – провал. "Звіт ЄС по Угоді про асоціацію – це одна велика відмова ЄС від економічної інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС. Гарно сформульоване "ні" за кожним важливим для України пріоритетом", – пояснив він. До цих "ні" ми ще повернемося трохи нижче, адже це – справді важлива тема.

На окрему увагу заслуговують також твердження експерта про причини незадоволення європейців. А полягають вони в тому, що українська влада – і уряд, і парламент – "не хочуть і не можуть виконати умов Угоди". А отже, наші дипломати просто не мають аргументів для того, щоби простувати доводи тих, хто не бажає подальшого зближення України та ЄС. Так, можна пишати

позитивними оцінками ЄС щодо реформи децентралізації. Але ця реформа практично **не має стосунку до асоціації Україна-ЄС!** Очевидне гальмування реформ Україною стало підставою – чи то приводом – для гальмування подальших процесів інтеграції з боку Європейського Союзу. Як пояснив Т.Качка у коментарі "Європейській правді", йдеться про неопублічні переговори, які велися на робочому рівні і – як показав звіт – завершилися провалом.¹

14 грудня Єврокомісія підготувала чергову доповідь щодо виконання Україною Угоди про асоціацію. Преса та соціальні мережі одразу наповнилися гучними заголовками та постами про зраду, уповільнення курсу реформ та недостатній прогрес у виконанні Угоди. Більше того, у звіті відсутня будь-яка радикальна критика, проте ЄС назвав наш поступ в одних галузях відчутним, а в інших – ні, та це не свідчить про відсутність прогресу в останніх. Сам текст звіту не містить ані контраверсійних заяв, ані радикальної критики. Зрештою, публікація Комісією таких звітів є певним рейтингом, який сигналізує, де ми маємо виправити динаміку та повернутися на трек євроінтеграційних змін. Публічність звіту, про який йдеться, є його беззаперечною перевагою, адже вказує на слабкі місця і дозволяє оцінити прогрес комплексно. Водночас звіт є документом технократичним.²

Тим не менш, в ухваленій у Страсбурзі резолюції Європарламенту про стан імплементації Угоди про асоціацію з Україною позитивно оцінили прогрес визначених в Угоді про асоціацію Україна-ЄС реформ в умовах російської агресії, водночас, вказавши на сфери, де необхідно посилити зусилля. Резолюцію підтримали 433 депутати, 105 проголосувало «проти» та 30 – утрималися. Водночас, як зазначено у документі, ці реформи супроводжуються значним підвищенням цін, урізанням соціальних пільг та погіршенням доступу до систем соціального захисту. Європарламентарі також висловили глибоке занепокоєння збільшенням кількості протиправно ув'язнених українських громадян на тимчасово окупованих територіях та вимагають від РФ негайного звільнення лауреата премії ім. Сахарова, Олега Сенцова та усіх інших протиправно ув'язнених українських громадян. Окрім цього, європарламентарі окремо підкреслили важливість боротьби з російськими фейковими новинами та пропагандою, включаючи очікувані втручання у вибори в Україні та по всьому Євросоюзу.³

Протягом минулого року Україна ухвалила 23 основних євроінтеграційних закони, проте цього явно недостатньо. В низці секторів "залишаються значні відставання", фіксують в уряді. 23 лютого 2018 року був представлений урядовий звіт про виконання Угоди про асоціацію. На жаль, говорити про "повну перемогу" європейської інтеграції немає підстав. Але "зради" немає так само: в ухваленні законів ситуація стала кращою, аніж у 2017 році. Співставлення виконаних за рік завдань і раніше затверджених планів свідчить, що їх вдалося виконати лише 41% запланованої євроінтеграційної роботи. При цьому Верховна Рада виконала свою роботу на 31%, уряд – на 42%, а інші органи влади – на 50%.⁴ Втім, це офіційні дані українського уряду.

Якщо ж звернутися до незалежної експертизи, то ситуація вдається досить песимістичною. Так наприклад, Український центр європейської політики у своєму звіті "Україна та Угода про асоціацію: моніторинг виконання 2014-2018" дійшов до висновків, що протягом 2018 року органи влади фактично вдвічі збільшили динаміку виконання Угоди з ЄС – з **11% до 21%**. Протягом 2018 року Україна мала наблизити своє законодавство до законодавства ЄС у шести

¹ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/11/12/7089263/>

² <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2018/12/14/7090652/>

³ http://vgolos.com.ua/news/yevroparlament-dav-otsinku-vykonannya-ugody-pro-asotsiatsiyu-ukrayina-yes_894338.html

⁴ https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/02/23/7077913/view_print/

секторах: транспорт, соціальна політика, технічні бар'єри в торгівлі, підприємницька діяльність та торгівля послугами, довкілля та діяльність компаній.

Натомість у низці секторів прогрес виконання за останній рік взагалі відсутній. Серед них: транспорт, соціальна політика, заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля та діяльність компаній. Це означає, що в цих секторах, або не розроблено жодного нормативно-правового акта, або розроблені лише проекти таких актів, або ухвалено закони, які потребують розробки та прийняття вторинного законодавства. Якщо говорити про кумулятивний аналіз *за весь період існування Угоди, тобто з 1 листопада 2014 року по 1 листопада 2018 року, то прогрес виконання складає 24%*.

Найбільш **успішно** та системно протягом чотирьох років відбувається робота у таких секторах: публічні закупівлі, технічні бар'єри у торгівлі та оподаткування, діяльність компаній, захист прав споживачів, що свідчить про ефективну роботу в цих секторах протягом чотирьох років виконання Угоди про асоціацію. **Найменший прогрес** у наближенні національного законодавства протягом 2014-2018 років відбувся у секторах: заснування підприємницької діяльності, торгівлі послугами та електронної торгівлі, громадського здоров'я та митних питань.

Наближення національного законодавства до законодавства ЄС відбувається у кожному секторі Угоди про асоціацію з різною швидкістю, комплексністю та якістю. На заваді прогресу в більшості секторів стоїть **слабка інституційна спроможність** державних інституцій, які мають наближувати національне законодавство до законодавства ЄС, чому могло б зарадити посилення державних установ якісними кадрами, забезпечення ефективного менеджменту, орієнтація роботи державних інституцій не на процес, а на результат, наявна політична воля для необхідних змін. Розроблені проекти актів часто не повною мірою відповідають європейському законодавству та практиці їх застосування. Це призводить до системних помилок і невідповідності законодавства актам ЄС, на імплементацію яких таке законодавство розроблене чи прийняте.⁵

Загалом виконання Україною Угоди про асоціацію свідчить про те, що попри деяких позитивних зрушеннях в різних сферах, ситуація залишається не втішною. Суттєве відставання від реалізації низки завдань, які стоять перед нашою державою вимагає прискорення євроінтеграційної роботи. Адже, в іншому випадку Україна може запізнитись з імплементацією Угоди на декілька років.

⁵ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/12/17/7090556/>

Інші події в ЄС

ЗМІ: послы ЄС дали "зелене світло" продовженню економічних санкцій проти РФ

17.12.18

Послы ЄС у понеділок погодили продовження економічних санкцій проти РФ ще на півроку.

Про це у Twitter повідомив брюссельський кореспондент "Радіо Свобода" Рікард Джозвяк.

"Послы ЄС дали "зелене світло" продовженню економічних санкцій проти Росії ще на півроку", - повідомив журналіст. За його словами, про це рішення буде офіційно оголошено пізніше цього тижня.

Про збереження санкцій проти РФ минулого тижня на саміті в Брюсселі домовилися лідери держав-членів ЄС. Політичне рішення ухвалили попри намір Італії заблокувати його.

Як відомо, раніше офіційний Рим неодноразово заявляв про наміри заблокувати продовження санкцій у попередньому обсязі. Послаблення санкційного тиску є одним з пунктів програми уряду Італії.

Українська правда

Єврокомісія розпочала підготовку до Brexit без угоди

19.12.18

Єврокомісія 19 грудня розпочала імплементацію свого Плану дій на випадок надзвичайних ситуацій в окремих секторах в зв'язку зі зростанням ризиків виходу Британії з ЄС без угоди.

Про це йдеться у повідомленні Єврокомісії.

"З огляду на триваючу невизначеність у Сполученому Королівстві навколо ратифікації угоди про вихід і заклик Європейської ради інтенсифікувати підготовку на всіх рівнях на випадок усіх сценаріїв, Єврокомісія сьогодні розпочала реалізацію свого Плану дій у надзвичайних ситуаціях на випадок Brexit без угоди", - йдеться у повідомленні.

Як зазначається, до кінця року Єврокомісія має підготувати всі відповідні пропозиції щодо сценарію Brexit без угоди.

Пакет, прийнятий сьогодні Єврокомісією, включає 14 заходів в окремих сферах, де Brexit без угоди може створити серйозні проблеми для громадян і бізнесу. Ці сфери серед іншого включають фінансові послуги, повітряний транспорт, митну та кліматичну політику.

"Комісія вважає, що необхідність прийняти ці заходи сьогодні є важливою і нагальною, щоб забезпечити нормальне набуття чинності надзвичайних заходів 30 березня 2019 року з тим щоб обмежити найбільш значні збитки в цих сферах, спричинені сценарієм Brexit без угоди", - йдеться у повідомленні.

Як зазначається, Єврокомісія в найближчі тижні буде впроваджувати свій План дій на випадок надзвичайних ситуацій і визначатиме, чи є необхідність у додаткових заходах.

Велика Британія повинна залишити ЄС 29 березня 2019 року. Напередодні уряд Британії вирішив наростити підготовку до виходу з ЄС без угоди.

Багато британських депутатів, як і раніше, виступають проти угоди уряду з ЄС, яку повинні проголосувати на початку січня.

Європейська правда

Угорщина замінить радянські танки Т-72 німецькими "Леопардами"

21.12.18

Міністерство оборони Угорщини підписало контракт з німецькою компанією Krauss-Maffei Wegmann на 44 нових основних бойових танка Leopard 2A7+ і 24 самохідних гаубиці PzH 2000.

Про це повідомляє Defense Blog.

Контракт оцінюється в \$565 мільйонів і включає додатково 12 танків Leopard 2A4 для навчальних цілей.

Міністр оборони Угорщини Тібор Бенко сказав, що, підписавши угоду, збройні сили двох країн зміцнили співпрацю.

Згідно з джерелами в Міноборони Угорщини, нові бойові машини замінять діючі радянські танки Т-72 і артилерійські системи.

Leopard 2A7+ оснащений 120-мм гарматою Rheinmetall 55 калібру. Бойова вага танка - 67 тонн.

Самохідна гаубиця PzH 2000 - це найсучасніша артилерійська система світу, яка здатна забезпечити вогневу підтримку у різноманітних операційних сценаріях.

Європейська правда

Король Бельгії прийняв відставку прем'єра і доручив уряду працювати до весни

21.12.18

Король Бельгії прийняв відставку прем'єр-міністра Шарля Мішеля та доручив уряду виконувати обов'язки до травня 2019 року, коли мають відбутися парламентські вибори.

Таке рішення король Філіпп прийняв після консультацій з провідними партіями парламенту країни, повідомляє бельгійське видання La Libre.

«Після двох днів консультацій з лідерами різних політичних груп у парламенті король прийняв у п'ятницю, 21 грудня, спікера Палати представників та прем'єр-міністра, який подав у відставку 18 грудня. Як і очікувалося, король доручив уряду виконувати обов'язки до травневих виборів, що відповідає бажанню більшості політичних партій», - йдеться у повідомленні.

Король Філіп висловив довіру політичним лідерам і державним установам та звернувся до них з проханням належним чином виконувати обов'язки та своєчасно реагувати на економічні та міжнародні проблеми.

Укрінформ

Італія перегляне програму купівлі американських винищувачів F-35

21.12.18

Заступник прем'єр-міністра Італії Луїджі Ді Майо заявив, що американські винищувачі F-35 не є пріоритетними для країни і уряд перегляне програму в 2019 році.

Про це повідомляє Reuters.

"Я завжди був критичним і залишатимуться критичним щодо цієї програми, незважаючи на те, що це чудова технологія ... але марні витрати на військову діяльність повинні бути скорочені, а не збільшені", - заявив Ді Майо.

"Рух 5 зірок" Ді-Майо, що входить до складу правлячої коаліції з правою "Лігою", неодноразово заявляв, що скоротить італійські витрати на оборону і відмовиться від плану купівлі F-35.

У червні міністр оборони Елізабетта Трента заявила, що уряд не зменшить замовлення у 90 літаків F-35, а сповільнить графік придбання літаків.

Європейська правда

Нідерланди відреагували на рішення Трампа вивести війська з Афганістану і Сирії

21.12.18

Нідерланди висловили стурбованість рішенням президента Сполучених Штатів Америки Дональда Трампа щодо виведення військ з Сирії і заявили, що американський план скорочення військової присутності в Афганістані є передчасним. Про це повідомляє агентство Reuters.

Зокрема, міністр оборони Нідерландів Анк Бейлелелд повідомила, що рішення глави Білого дому здивувало голландців, які сприяють військовим місіям в Сирії та Афганістані.

"Для нас зрозуміло, що, якщо у вас є альянс, ви повинні обговорити справи в межах альянсу, а не робити речі через твіт", - зауважила вона.

Так, Нідерланди підтримують боротьбу проти ісламських бойовиків літаками F-16. Голландці мають намір припинити свою участь у даній операції, яка підпадає під американське військове командування, 31 грудня.

За словами Бейлелелд, припинення військової присутності США в Сирії матиме "далекосяжні наслідки для регіону та безпеки". "Ісламська держава" ще не повністю переможена, і загроза не зникла", - наголосила вона.

Крім того, голландці були здивовані оголошенням планів Вашингтона суттєво скоротити свої сили в Афганістані.

"Ми активізуємо зусилля в Афганістані, оскільки ситуація у сфері безпеки не настільки швидко зростає", - підкреслила вона.

Раніше телеканал CNN повідомив, що американським військовим було наказано почати планувати виведення близько половини військ з Афганістану.

Нагадаємо, Трамп заявив, що глава Пентагону Джеймс Меттіс піде у відставку із займаної посади наприкінці лютого.

Тиждень.ua

Влада Чорногорії домагатиметься автокефалії для своєї церкви

23.12.18

Сербська православна церква підриває незалежність Чорногорії, тому чорногорська влада домагатиметься відновлення автокефальної Чорногорської православної церкви.

Про це в інтерв'ю телепрограмі "Жива правда" заявив президент Чорногорії Міло Джуканович, інформує RTCG.

"Сербська православна церква дуже наполегливо підриває чорногорську незалежність. Я вважаю, що необхідно продовжити роботу по відновленню автокефальної Чорногорської православної церкви, і держава буде займатися цим і нести за це відповідальність", - сказав Джуканович.

Сербська православна церква (СПЦ) є панівною у Чорногорії, тоді як Чорногорська православна церква не має канонічного визнання.

Чорногорська православна церква, яка проголосила себе автокефальною у 1993 року, подібно до української церкви бореться за міжнародне визнання. Наразі її зусилля є безуспішними, зокрема, через тиск СПЦ.

Український патріарх Філарет неодноразово виступав із підтримкою прагнення чорногорців мати свою автокефальну церкву.

Європейська правда

Поблизу Латвії помітили російський корабель-розвідник

26.12.18

У виключній економічній зоні Латвії зафіксували появу російського розвідувального корабля.

Про це в Twitter повідомили Національні збройні сили Латвії.

«У виключній економічній зоні Латвії на відстані 6 морських миль від державного кордону 25 грудня ідентифіковано російський розвідувальний корабель "Юрій Іванов"», - йдеться в повідомленні.

Військові кораблі та літаки РФ з початком російської агресії в Україні та загостренням відносин між Заходом і РФ все частіше фіксують поблизу повітряних і морських кордонів країн Балтії. Стосовно літаків - це становить загрозу для цивільної авіації.

У країнах Балтії і в Великій Британії неодноразово заявляли, що польотами своїх літаків біля їхніх кордонів Росія намагається демонструвати силу і тестує реакцію НАТО.

Укрінформ

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Росія в черговий раз брутально проігнорувала гарантії надані Україні Будапештським Меморандумом показавши всьому світу нікчемність гарантій Договору про нерозповсюдження ядерної зброї для без'ядерних держав

5 грудня 2018 року Україна звернулася до країн-підписантів Будапештського меморандуму з вимогою проведення термінових консультацій. Про це йдеться у відповідній заяві МЗС України. "Агресія РФ та порушення умов відмови України від ядерної зброї підриває міжнародний режим нерозповсюдження і визначатиме майбутнє відносин з країнами, які можуть обрати шлях створення цього типу озброєння. 27 листопада 2018 року Міністерство закордонних справ України, на підставі пункту 6 Меморандуму, звернулося до країн-підписантів Будапештського меморандуму з вимогою проведення термінових консультацій з метою забезпечення повного дотримання зобов'язань та негайного припинення агресії РФ проти України", - йдеться у заяві.

В МЗС зазначили, що Україна розглядає Будапештський меморандум "як важливий міжнародний інструмент забезпечення безпеки України і вимагає від Росії повною мірою дотримуватися взятих зобов'язань". "24 роки тому Україна відмовилася від ядерної зброї в обмін на гарантії безпеки, що були закріплені Великою Британією, Сполученими Штатами Америки та Російською Федерацією у Будапештському Меморандумі у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). Зокрема, ці держави зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи використання сили проти територіальної цілісності або політичної незалежності України", - наголосили у міністерстві. В українському МЗС також нагадали, що держави-гаранти надали зобов'язання, що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України.⁶

Вже 21 грудня спеціальний представник Держдепартаменту США з питань України Курт Волкер заявив в інтерв'ю газеті "День", що Росія відмовилася зустрічатися з ядерними державами щодо механізму Будапештського меморандуму. За його словами, справа не в форматі зустрічі, а в небажанні Москви зупинити війну і визнати свою відповідальність. США підтримували ідею

⁶ <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2594650-ukraina-sklikae-terminovi-konsultacii-vidpovidno-do-budapestskogo-memorandumu.html>

проведення зустрічі в рамках Будапештського меморандуму, проте цю ініціативу відхилила Москва. "Ми підтримували ідею проведення зустрічі в рамках Будапештського меморандуму. Але Росія відхилила це. Вона відмовилася, тому що стала єдиною країною, яка порушила Будапештський меморандум, який був на форумі, на якому така ситуація мала бути врегульована", - сказав він.⁷

Німецький політолог Андреас Умланд стверджує, що Будапештський меморандум має значення не лише для України, а й для світу. В Україні неправильно інтерпретують цей документ як певну повноцінну угоду зі США і Великою Британією про якісь гарантії захисту від агресії. **По-перше**, по формі це не міжнародна угода чи договір, а лише меморандум – дипломатичний документ, і тому документи такого рівня не ратифікуються парламентами. **По-друге**, свідомо чи несвідомо в документах українською, російською та англійською мовами вжито різні терміни. Оскільки в документі допомога очікується не від України чи Росії, а від англомовних підписантів, то більшу вагу має англійський варіант в якому вжито слово "assurances" – **запевнення**, замість слова "guarantees" - **гарантії**. **По-третє**, в документі не йдеться про захист України. Там мова йде, що в разі агресії має відбутися засідання Ради безпеки ООН, де Росія може заблокувати будь-яке рішення. А також, що підписанти повинні зустрітися і обговорити проблеми.

Формально США і Велика Британія виконали цей пункт. Але в документі немає нічого схожого на 5 статтю Вашингтонського договору НАТО – напад на члена Альянсу дорівнює нападу на весь Альянс і зобов'язує всіх його членів до військового захисту жертви агресії. Меморандум створив особливий зв'язок між територіальною цілісністю і суверенітетом України та нерозповсюдженням ядерної зброї у світі. Росія у 2014 році порушила логіку нерозповсюдження ядерної зброї, напавши на Україну. Порушення Будапештського меморандуму ядерною державою, яка напала на країну, що сама відмовилася від ядерної зброї, і якій вона обіцяла не нападати, порушила логіку, чому країнам, які хочуть вберегтися від агресії, не слід прагнути здобути ядерну зброю.⁸

В свою чергу Директор Інституту національної політики Юрій Шулипа стверджує, що з боку Заходу щодо Росії не має адекватної політики стримування російської агресії, особливо в інформаційно-комунікаційному плані. Деякі українські та західні експерти, політики і журналісти знають і публічно говорять про те, що Росія грубо порушила Будапештський меморандум. Однак вони вважають, що Будапештський меморандум не забезпечує Україні жодних гарантій. У цьому плані, вони фактично повторюють тези Путіна і його пропаганди. Негативний вплив цього фактора обумовлюється тим, що керівництва країн-гарантів територіальної цілісності України не бажають за власною ініціативою поставити питання про проведення консультацій в рамках Будапештського формату, - при тому, що вони зобов'язані це зробити. Таким чином, на перший погляд, в глобальному інформаційному полі склався мовчазний статус-кво, коли умисне ігнорування значення Будапештського меморандуму влаштовує і Україну, і Росію, і Захід.

Заперечення значення Будапештського меморандуму - це фактичне співучасть в пропагандистському інформаційному злочині проти України, міжнародного права, міжнародних гарантій і міжнародної безпеки.

Аналізуючи з цих позицій ситуацію навколо Будапештського меморандуму, можна дійти до висновків про причини й умови зниження його світової значущості в глобальному інформаційному просторі:

⁷https://censor.net.ua/ua/news/3103608/rosiya_vidmovylasya_zustrichatysya_z_yadernymy_derjavam_y_schodo_mehanizmu_budapeshtskogo_memorandumu

⁸ <http://www.polukr.net/uk/blog/2018/12/budapest/>

- правовий нігілізм;
- відсутність політичної волі з боку керівництва США, Великої Британії і Франції з питань проведення консультацій в Будапештському форматі;
- домінування руйнівного впливу російських ЗМІ в світовому російськомовному інформаційному просторі;
- некритичне ставлення до "вкидання" російських ЗМІ, в тому числі так званих "ліберальних", у деяких представників українських і західних медіа;
- відсутність належної взаємодії між представниками наукового і практикуючого юридичної спільноти, визнаними фахівцями в сфері міжнародного публічного права, політиками, державними діячами і журналістами;
- відсутність в українських і в західних ЗМІ інформаційної повістки про глобальне і стратегічне значення ролі міжнародного права в боротьбі з російською агресією.⁹

Ми пам'ятаємо, що Будапештський меморандум не містить зобов'язань країн-гарантів воювати за нашу землю, але в нас є моральне право вимагати колективного застосування достатніх за своєю ефективністю невоєнних заходів примусу Російської Федерації до миру та звільнення всіх без винятку окупованих територій. Санкції, які діють щодо російських підприємств, а також російської верхівки, безумовно, є необхідними, але недостатніми. Саме тому вся санкційна політика повинна бути націлена не на досягнення проміжних результатів, а на повне звільнення території України. **Нам потрібен реальний мир, а не його ілюзія, розтягнута на довгі роки.** Такі рішення є життєво важливими не лише для нашої країни. **Реалізація Будапештських гарантій повертає довіру до західного світу й підвищує ефективність зусиль, спрямованих на ядерне роззброєння на планеті.** Зрештою, це необхідно самій Росії для того, щоб позбутися агресивного чаду й нарешті зайнятися вирішенням внутрішніх проблем.

У результаті того, що наша країна відмовилася від ядерної зброї, не лише країни-гаранти, а й усі країни Північноатлантичного альянсу за майже чверть століття заощадили на оборонних витратах сотні мільярдів доларів. Це дає нам повне право наполягати на істотному посиленні військово-технічної допомоги, яка гостро необхідна країні для створення ефективної системи протиповітряної оборони, відродження Військово-морських сил і зміцнення наших можливостей на сучасному рівні протистояти наземному вторгненню. **Опинившись на межі цивілізаційного розлому, Україна ціною життя своїх солдатів, ціною величезних руйнувань і страждань мільйонів людей захищає демократичний світ від агресивної навали.**¹⁰

З огляду на таку реакцію держав-підписантів Будапештського меморандуму, не можна не погодитись з тим, що Україні варто було б залишити ядерну зброю задля власного захисту. Думка України про те, що з розпадом біполярної системи міжнародних відносин світ виявиться набагато безпечнішим виявилась **великою помилкою. Час показав, що в часи скрути Україна не отримала дієвих гарантій безпеки, хоча й не зазнала ядерного нападу.**

⁹<https://www.liga.net/politics/opinion/budapeshtskiy-memorandum-propaganda-rf-i-bezdeystvie-zapada>

¹⁰<https://uainfo.org/blognews/1542960782-nova-strategiya-miru-ta-bezpeki-budapeshtski-garantiyi.html>

Двосторонні відносини

Греція

Посол України вручив вірчі грамоти Президенту Грецької Республіки

18.12.18

18 грудня ц.р. Надзвичайний і Повноважний Посол України в Грецькій Республіці Сергій Шутенко вручив вірчі грамоти Президенту Грецької Республіки Прокопісу Павлопулосу.

У ході бесіди, яка відбулася після офіційної церемонії вручення грамот, сторони обговорили стан та перспективи розвитку двосторонніх відносин між двома країнами, зокрема в політичній та економічній сферах.

Посол України поінформував Президента Греції про зусилля, яких докладає Україна для відновлення своєї територіальної цілісності, та висловив сподівання на продовження підтримки України з боку традиційно дружньої Греції.

Користуючись нагодою, Посол С.Шутенко висловив надію, що Президент Греції відвідає Україну у наступному році на запрошення Президента України, що матиме важливе значення для подальшої розбудови взаємовигідного співробітництва між двома державами.

Міністерство закордонних справ України

Алжир

Україна та Алжир налагоджують культурно-гуманітарну співпрацю

18.12.18

18 грудня ц.р. Посол України в Алжирі Максим Субх зустрівся з Міністром культури Алжиру Еззедіном Мейгубі.

У ході переговорів були розглянуті шляхи активізації культурно-гуманітарного співробітництва між країнами, а також перспективи проведення спільних мистецьких заходів.

Окремо алжирська сторона наголосила на зацікавленості у відновленні переговорного процесу щодо укладення Угоди про співробітництво у сфері культури і мистецтва між Кабінетом Міністрів України та Урядом АНДР.

Алжирському високопосадовцю були презентовані арабомовні переклади творів Тараса Шевченка та Лесі Українки та запропоновано вивчити можливість здійснення українськими та алжирськими науковцями арабомовного перекладу «Кобзаря», що матиме непересічне значення для популяризації української культури в усьому арабському світі.

Сторони також домовились опрацювати можливість проведення впродовж 2019 р. Днів культури Алжиру в Україні.

Міністерство закордонних справ України

США

Президент України зустрівся зі Спеціальним представником США по Україні

19.12.18

Президент України Петро Порошенко провів зустріч зі Спеціальним представником США по Україні Куртом Волкером.

Сторони обговорили наслідки акту агресії Росії у Азово-Керченській акваторії та існуючі загрози для регіональної безпеки.

Було наголошено на важливості потужної відповіді світу на цей акт агресії Росії проти України з метою протидії повзучої окупації Крємлем Азовського моря та Керченської протоки.

Петро Порошенко та Курт Волкер скоординували підходи щодо продовження міжнародного тиску на російську сторону, яка має забезпечити чітку повагу до свободи судноплавства, а також негайне і безумовне звільнення захоплених моряків та кораблів України.

Сторони обговорили останній розвиток подій на Донбасі. Було наголошено на важливості подальших скоординованих дій щодо перспектив розгортання багатонаціональної миротворчої місії під мандатом ООН на всій окупованій території Донбасу.

Співрозмовники висловили впевненість у тому, що міжнародні санкції проти Росії та перспективи їх зміцнення, у тому числі за акт агресії в Керченській протоці, залишаються важливим елементом мирного врегулювання ситуації та стримування російської агресії проти України.

Важливу увагу приділено перспективам зміцнення стратегічного партнерства між Україною та США, співпраці в сфері безпеки та оборони, а також підтримки на шляху подальшого впровадження реформ в Україні.

Курт Волкер привітав рішення МВФ про надання Україні чергового траншу макрофінансової допомоги, що є ознакою успішності українських реформ.

Президент України подякував за три резолюції, які ухвалив Конгрес США, в тому числі щодо Азова та Голодомору.

Інтернет-представництво Президента України

Ізраїль

Україна та Ізраїль підпишуть угоду про ЗВТ у перші місяці 2019 року – уряд

20.12.18

Угоду про зону вільної торгівлі між Україною й Ізраїлем підпишуть в перші місяці 2019 року.

Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр - міністр економічного розвитку і торгівлі Степан Кубів, пише УНІАН.

"Уряд схвалив текст угоди. Я особисто уповноважений підписати цю угоду. Юридично підписання відбудеться в перші місяці 2019 року. Про це вже є домовленість з Державою Ізраїль", - сказав він.

Нагадаємо, 28 березня цього року Україна та Ізраїль завершили переговори про укладення Угоди про вільну торгівлю. Тель-Авів у серпні заявляв, що договір вже завершений, і що в жовтні-листопаді документ може вийти на формальне підписання. Кабмін України схвалив проект угоди 21 листопада.

Європейська правда

Молдова

Президент України провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Молдови

21.12.18

Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Республіки Молдова Павлом Філіпом.

Сторони відзначили високий рівень партнерських відносин між Україною та Молдовою.

Обговорювалися актуальні питання двостороннього порядку денного. Зокрема, йшлося про посилення взаємодії у прикордонній сфері та розширення

спільного прикордонного і митного контролю в окремих пунктах пропуску на українсько-молдовському державному кордоні.

Окрему увагу було приділено питанням зміцнення безпеки в регіоні та співробітництву України та Молдови в рамках міжнародних організацій.

Інтернет-представництво Президента України

Росія

Росія розширила санкції проти України

25.12.18

Прем'єр РФ Дмитрій Медведєв повідомив про те, що підписав постанову, якою розширив список фізичних і юросіб України, що підпадають під російські обмежувальні заходи.

Про це він повідомив у Twitter.

"Список фізичних та юридичних осіб України, щодо яких будуть застосовуватися спеціальні обмежувальні заходи, розширено. Я підписав відповідну постанову. Це зроблено для захисту інтересів російської держави, компаній і громадян Росії", - написав Медведєв

1 листопада Медведєв підписав постанову про введення спеціальних економічних заходів щодо фізичних і юридичних осіб України. Санкції поширюються на 322 фізичних особи та 68 юридичних осіб.

Вони передбачають заморозку безготівкових грошових коштів, бездокументарних цінних паперів і майна цих осіб на території РФ, а також заборону на виведення капіталу за межі Росії.

Європейська правда

Польща

Україна і Польща вже стали єдиним економічним організмом – посол

26.12.18

Посол Польщі в Україні Ян Пекло вважає, що Україна і Польща вже стали єдиним економічним організмом.

Про це він сказав в інтерв'ю "Європейській правді".

"Ми маємо постійно зростаючі показники двосторонньої торгівлі. А крім того, маємо активну присутність українських громадян у Польщі, які приїжджають працювати або навчатися. Ми вже маємо ситуацію, коли Україна та Польща вже стали єдиним економічним організмом", - наголосив Пекло.

За його словами, Польща вже не може забезпечити свій економічний розвиток без українських працівників.

"Натомість гроші, що пересилають додому ці працівники, є важливим фактором надходження валюти в Україну. Ці люди отримують також досвід, який згодом стає їм у нагоді вдома, наприклад – для започаткування власного бізнесу. І це вигідно для обох сторін", - вважає посол.

На його думку, негативні оцінки двосторонніх відносин базуються виключно на одному аспекті – оцінках історичних подій.

Європейська правда

Італія

Україна закликала Італію відреагувати на постачання італійського обладнання в окупований Крим

26.12.18

Посольство України в Італії закликала італійське Міністерство закордонних справ та Загальну конфедерацію італійської промисловості Confindustria

відреагувати та вжити заходів стосовно італійських компаній, що постачали обладнання на завод агрофірми "Золота Балка" в окупованому Криму. Про це повідомили в МЗС України.

Як зазначається, подібні дії італійських компаній можуть порушувати режим санкцій, запроваджений Європейським союзом 2014 року.

Водночас у МЗС заявили, що звернулися із запитом до італійських компаній. Зокрема, відомство просить роз'яснити ситуацію з постачанням обладнання.

Як повідомлялося 7 грудня, Міжнародний кримінальний суд визнав ситуацію в незаконно анексованому Криму міжнародним збройним конфліктом між Україною та Росією.

Тиждень.ua

Угорщина

Порошенко прийняв вірчі грамоти у посла Угорщини

28.12.18

Президент Петро Порошенко у четвер, 27 грудня, прийняв вірчі грамоти у нового посла Угорщини Іштвана Ійдярто.

Про це повідомила прес-служба глави держави.

Як зазначили у прес-службі, у розмові йшлося про можливі кроки з метою вирішення чутливих питань в українсько-угорських відносинах.

Крім того, говорили про посилення санкційної політики ЄС через російську агресію проти України у Керченській протоці, а також взаємодію між Україною та Угорщиною у рамках ООН.

Нагадаємо, призначення Іштвана Ійдярто відбувалося на тлі конфлікту з Будапештом довкола скандальної назви "уповноваженого по Закарпаттю". Крім того, Угорщина відмовлялася дати дозвіл на відкриття нового українського консульства у місті Шіофок. Київ у відповідь зволікав із видачею агреману на призначення посла.

Проте сторони таки досягли компромісу. Будапешт таки змінив скандальну назвууповноваженого, а Київ дав згоду на призначення нового посла Угорщини в Україні.

Новий посол Угорщини в Україні Іштван Ійдярто народився у Береговому. Школу закінчував в Угорщині, куди переїхала його сім'я. Дипломат вивчає українську мову.

Європейська правда

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Росія втратила духовну скрепу свого панування над Україною

15 грудня у Києві на Об'єднавчому соборі УПЦ Київського патріархату, Української автокефальної церкви України та частини УПЦ Московського патріархату було ухвалено рішення про створення Православної Церкви України (ПЦУ) і був обраний її предстоятель. Ним став митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній (Думенко). На Об'єднавчому соборі також затвердили статут церкви. Томос про автокефалію обраному предстоятелю вручить Вселенський патріарх у Константинополі 6 січня 2019 року. Це рішення без сумніву має для України історичне значення. Цим самим **Україна позбавляється 300-річної не тільки релігійної, але й духовної залежності від Москви. Так Україна розриває останні духовні «скрепи» Руського міра і повертається в європейський цивілізаційний простір. Створення Православної Церкви України означає цивілізаційний розрив з Росією і позбавлення останньої міфу про Росію як «Святу Русь».**

Невипадково тому, духовенство Московського патріархату в Україні засудило собор і не визнало його результатів, а митрополита Вінницького і Барського Симеона, митрополита Переяслав-Хмельницького і Вишневецького Олександра та митрополита УПЦ МП Драбинко який зі своєю парафією перейшов до Православної церкви України було виключено зі складу синоду УПЦ МП, оскільки вони були учасниками створення ПЦУ.¹¹

Московський патріарх Кирило назвав створення Православної церкви України антиканонічного агресією Константинополя і втручанням "у внутрішнє життя Російської православної церкви на території України". Про це Кирило заявив викладаючи своє бачення історії створення Православної церкви України. "На жаль, на цьому (призначення Варфоломієм екзархів - Ред.) антиканонічна агресія Константинополя не зупинилася, 11 жовтня Константинопольська Патріархія повідомила про рішення, прийняті її Синодом: надати автокефалію Українській Церкві, яка насправді про це не просила; відновити у священному сані керівників українського розколу, скасувати всі накладені на них канонічні заборони і без розбору прийняти всіх їх і їх послідовників в церковне

¹¹ <https://tsn.ua/ukrayina/cerkvi-perehodyat-do-pravoslavnoyi-cerkvi-ukrayini-mapa-1268427.html>

спілкування", - цитує Кирила прес-служба РПЦ. Патріарх Московський заявив, мова йде про дії церкви, "яка була нам Матір'ю" і додав, що РПЦ не буде відновлювати з Фанаром відносини. Крім того, Кирило закликав предстоятелів по місних православних церков не визнавати результати Об'єднавчого собору у Києві, на якому була створена Православна церква України.

Російський президент Володимир Путін назвав створення Православної церкви в Україні найбільшим втручанням держави в релігійне життя країни із часів СРСР. Українська православна церква Московського патріархату була повністю самостійною. Про це на прес-конференції в Москві, яку транслює телеканал "Россия 24", сказав російський президент Володимир Путін. "Те, що відбувається [в Україні] – розумом не збагнути. Це пряме втручання держави в релігійне життя. Такого не було ніколи із часів СРСР", – підкреслив Путін. Він назвав створену в Україні церкву розкольницькою. "Створили об'єднану розкольницьку церкву стамбульської парафії... Не подобається московській парафії, буде стамбульської парафії. Зверніть увагу, Українська православна церква Московського патріархату в Україні була повністю незалежною. Про це мало хто знає... Вони робили все самостійно", – запевнив російський президент. За його словами, тепер українська церква буде прямо залежати від Туреччини. Путін висловив думку, що головним мотивом вселенського патріарха Варфоломія I є підкорення нових територій і заробляння на цьому грошей. "Крім, звичайно, підказки з Вашингтона", – додав він. "Зайве свідчення того, що це робиться до виборів [в Україні] і спрямовано на розрив російського та українського народів", – підкреслив російський президент.¹² ***Цинізму та лицемірству цих слів В.Путіна немає меж. Адже жодна з церков у світі немає такого централізованого підпорядкування політичним інститутам державної влади як Російська православна церква (РПЦ) в Росії. Вона одночасно виступає і політичною партією і департаментом Міністерства закордонних справ і департаментом Федеральної служби безпеки РФ і частиною Збройних сил Російської Федерації створюючи російську православну армію на Сході України.***

У відповідь на такий демарш, 20 грудня 2018 року Верховна Рада ухвалила в цілому зміни до законодавства, які зобов'язують Українську православну церкву (Московського патріархату) змінити назву, вказавши приналежність до Російської православної церкви. Це рішення підтримали 240 депутатів з 226 необхідних.

Перший ухвалений парламентом "релігійний" законопроект зобов'язує змінити назву релігійних організацій в Україні, які входять до структур церкви, центр якої "розташовується у країні-агресорі". Єдиною країною, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України і тимчасово окупувала частину території України, є Російська Федерація. Під дію цього закону підпадає Українська православна церква (Московський патріархат), перейменування якої давно вимагали окремі представники українських церков та політики.

Зокрема, колишній патріарх УПЦ Київського патріархату Філарет наполягав, щоб УПЦ МП перейменували в Російську православну церкву в Україні. Філарет неодноразово наполягав, що після створення помісної церкви тільки одна структура має називатись Українською православною церквою. Таким чином, майбутня змінена назва УПЦ МП може виглядати як "Російська православна церква в Україні". Загалом новий законопроект допускає тільки одне обмеження, яке накладається на церкву, що підпорядковується організації з центром в "країні-агресорі" - її проповідників не допускати до з'єднань

¹²<https://gordonua.com/ukr/news/society/-putin-pro-stvorennja-pravoslavnoji-tserkvi-ukrajini-ne-podobajetsja-moskovskogo-prihodu-bude-stambulskogo-prihodu-596211.html>

Збройних сил та інших військових формувань. Ухвалений проект передбачає, що з початку його дії релігійні організації матимуть чотири місяці для зміни назви, інакше положення її статуту щодо назви автоматично втратять чинність.¹³

В свою чергу Російські депутати звинуватили українську владу у порушенні права громадян вільно висловлювати релігійні погляди. На думку незалежних коментаторів, Москва не може змиритися з втратою впливу на Україні. Спікер Державної Думи В'ячеслав Володін заявив, що нижня палата російського парламенту збирається вжити заходів для захисту вірян, які в Україні «страждають через віру». Володін оголосив, що Державна Дума підготує закон, який передбачає надання українським громадянам прискореного російського громадянства. Голова Синодального інформаційно-просвітницького відділу УПЦ МП архієпископ Климент (Вечера) сказав BBC News Україна, що церква не буде змінювати свою назву.

Подібні заяви з боку Російської Федерації доволі зрозумілі, зважаючи на довготривалі спроби перешкоджанню створенню єдиної помісної церкви в Україні. До того ж, **створення єдиної Православної церкви України може позбавити Росію статусу найбільшої церкви в світовому православ'ї, і тому, не дарма викликає стільки обурення зі сторони агресора. Та оскільки в цьому випадку Росія втрачає інструмент гібридної війни проти України це свідчить про цілковитий програш у намаганнях Російської Федерації поширення «Руського міра» використовуючи власну церкву.**

¹³<https://www.bbc.com/ukrainian/news-46632682>